

***Про цільову Програму підтримки інвестиційної діяльності,
зміцнення міжнародного іміджу та розвитку міжнародного співробітництва
Полтавської області на 2014-2016 роки***

***Раздел 1.01 Керуючись пунктом 16 частини 1 статті 43 Закону України
“Про місцеве самоврядування в Україні” і пунктом 1 статті 17 Закону України
“Про місцеві державні адміністрації та розглянувши і обговоривши подані
обласною державною адміністрацією матеріали з даного питання,***

ОБЛАСНА РАДА ВИРІШИЛА:

1. Затвердити цільову Програму підтримки інвестиційної діяльності, зміцнення міжнародного іміджу та розвитку міжнародного співробітництва Полтавської області на 2014-2016 роки (додаток на 28 аркушах).

2. Організацію виконання даного рішення покласти на Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, контроль за виконанням - на постійні комісії обласної ради з питань бюджету та управління майном і з питань промислової політики, підприємництва та інвестицій.

**ГОЛОВА
ОБЛАСНОЇ РАДИ**

І.М. МОМОТ

ДОДАТОК
до рішення ____ сесії обласної ради
шостого скликання
від

ЦІЛЬОВА ПРОГРАМА
ПІДТРИМКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ,
ЗМІЦНЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ІМІДЖУ
ТА РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА
ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
НА 2014 – 2016 РОКИ

ПОЛТАВА – 2013

Зміст

ПАСПОРТ ЦІЛЬОВОЇ ПРОГРАМИ «ПІДТРИМКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЗМІЦНЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ІМІДЖУ ТА РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2014 – 2016 РОКИ»	3
ВСТУП	5
1. МЕТА ПРОГРАМИ	5
2. ВИКОНАННЯ ПОПЕРЕДНІХ ПРОГРАМНИХ ДОКУМЕНТІВ (Програми підтримки інвестиційної діяльності, зміцнення міжнародного іміджу та розвитку міжнародного співробітництва Полтавської області на 2014 – 2016 роки)	6
2.1. Сприяння інвесторам, реклама інвестиційних можливостей Полтавської області, поширення інформації, формування громадської підтримки	6
2.2. Участь у виставкових заходах	7
2.3. Міжнародне співробітництво	7
3. СУТНІСТЬ ПИТАННЯ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ВИРІШЕННЯ ЙОГО МЕТОДОМ СТВОРЕННЯ НОВОЇ ЦІЛЬОВОЇ ПРОГРАМИ	8
3.1. Загальна ситуація	8
3.2. Визначення конкурентних переваг та ідентифікація проблем (СВОТ-аналіз)	12
4. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАХОДИ ПО ЗАОХОЧУВАННЮ ТА ПІДТРИМЦІ ПОТЕНЦІЙНИХ ІНВЕТОРІВ	16
5. РЕКЛАМА ІНВЕСТИЦІЙНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ОБЛАСТІ	18
6. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО, ЯК РЕЗЕРВ ДЛЯ РОЗВИТКУ	19
7. ЗАХОДИ ІЗ ВИКОНАННЯ ЦІЛЬОВОЇ ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЗМІЦНЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ІМІДЖУ ТА РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2014 – 2016 РОКИ	21
КРИТЕРІЇ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ	28
ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОГРАМИ	28

**ПАСПОРТ
ЦІЛЬОВОЇ ПРОГРАМИ
«ПІДТРИМКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЗМІЦНЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ІМІДЖУ
ТА РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА
ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2014 – 2016 РОКИ»**

1.	Ініціатор розроблення програми	Обласна рада та обласна державна адміністрація
2.	Підстава для розроблення програми	<p>Закони України: «Про місцеві державні адміністрації», «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про інвестиційну діяльність», «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць», «Про закордонних українців», «Про міжнародні договори України».</p> <p>Указ Президента України від 19 квітня 2003 року № 339/2003 «Про День Європи».</p> <p>Постанови Кабінету Міністрів України: від 18 липня 2012 року № 682 «Про затвердження Державної програми співпраці із закордонними українцями на період до 2015 року»; від 05 листопада 2008 року № 974 «Про затвердження Державної цільової програми підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців у сфері європейської інтеграції та євроатлантичного співробітництва України на 2008 – 2015 роки»; від 22 серпня 2007 року № 1065 «Про вдосконалення виставково-ярмаркової діяльності в Україні».</p> <p>Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2011 року № 1206-р «Про затвердження плану заходів з розвитку та реалізації експортного потенціалу України і розширення зовнішніх ринків збуту товарів вітчизняних товаровиробників на період до 2015 року».</p>
3.	Розробник програми	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації
4.	Співрозробники програми	Відсутні
5.	Відповідальний виконавець програми	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації
6.	Учасники програми	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, міськвиконкоми, Полтавська ТПП, ДП «Полтавастандартметрологія»
7.	Термін реалізації програми	2014-2016 роки
8.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми, всього,	Орієнтовні потреби на фінансування з обласного бюджету: 2235 тис. грн., у тому числі: 2014 рік - 825 тис. грн.; 2015 рік – 705 тис. грн., 2016 рік – 705 тис. грн.

9.	Очікувані результати виконання:	Поліпшення сприятливого інвестиційного клімату області, що активізує внутрішню та зовнішню інвестиційну діяльність та створить умови для зростання надходжень інвестицій в економіку регіону. Зростання надходжень інвестицій дозволить більш ефективно й оперативно вирішувати існуючі проблеми соціально-економічного розвитку області, а також поширення позитивної інформації щодо культурного та соціально-економічного розвитку Полтавської області, матиме наслідком прийняття регіону за кордоном як надійного, передбачуваного партнера, який має розвинуту індустріальну базу, висококваліфіковані трудові ресурси, значний інноваційний, науково-технічний, промисловий, сільськогосподарський потенціал, а також багату культурну та історичну спадщину.
10.	Контроль за виконанням (орган, уповноважений здійснювати контроль за виконанням, строки проведення звітності)	Полтавська обласна рада, Полтавська обласна державна адміністрація. Звітність про хід виконання подається щопівроку.

ВСТУП

Цільова ПРОГРАМА ПІДТРИМКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЗМІЦНЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ІМІДЖУ ТА РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2014 – 2016 РОКИ є продовженням попередньої Програми підтримки інвестиційної діяльності, зміцнення міжнародного іміджу та розвитку міжнародного співробітництва Полтавської області на 2011 – 2013 роки (далі Програма), розроблена на підставі Законів України: «Про місцеві державні адміністрації», «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про інвестиційну діяльність», «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць», «Про закордонних українців», «Про міжнародні договори України»; Указу Президента України від 19 квітня 2003 року № 339/2003 «Про День Європи»; постанов Кабінету Міністрів України: від 18 липня 2012 року № 682 «Про затвердження Державної програми співпраці із закордонними українцями на період до 2015 року», від 05 листопада 2008 року № 974 «Про затвердження Державної цільової програми підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців у сфері європейської інтеграції та євроатлантичного співробітництва України на 2008 – 2015 роки», від 22 серпня 2007 року № 1065 «Про вдосконалення виставково-ярмаркової діяльності в Україні»; розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2011 року № 1206-р «Про затвердження плану заходів з розвитку та реалізації експортного потенціалу України і розширення зовнішніх ринків збуту товарів вітчизняних товаровиробників на період до 2015 року».

Положення Програми базуються на принципах Програми економічних реформ на 2010 – 2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава».

Програма окреслює наявний стан та майбутні пріоритети активізації заходів, спрямованих на доведення до широкого загалу світової спільноти інформації про соціально-економічні здобутки Полтавської області, її експортний потенціал та інвестиційні можливості, можливості в сфері наукового та культурного співробітництва. Визначено основні пріоритетні галузі для залучення іноземних інвестицій в область, проведено аналіз стану та основних тенденцій інвестиційної діяльності в області, можливостей та загроз для розвитку регіону.

1. МЕТА ПРОГРАМИ

Створення позитивного міжнародного іміджу є одним із ключових завдань будь-якого регіону, що прагне забезпечити своїх мешканців належним рівнем життя, а також стати активним учасником міжнародного співробітництва.

Посилення формування уявлення про Полтавську область як про регіон з багатою унікальною культурою та історичною спадщиною, розвинутою високотехнологічною індустріальною та аграрною базою, як надійного і передбачуваного партнера потребує подальшої активізації інформаційно-презентаційної діяльності, спрямованої на підвищення міжнародного авторитету області.

Перебування області в результаті відкритості її інформаційного простору під впливом різновекторних, не завжди позитивних інформаційних потоків, обумовлює необхідність посилення цієї складової інформаційно-презентаційної діяльності.

Ця Програма, спрямована на забезпечення позитивного міжнародного та інвестиційного іміджу Полтавської області на 2014-2016 роки, передбачає вироблення єдиного комплексного підходу до формування та здійснення інформаційно-презентаційної політики регіону, яка б охоплювала різноманітні сторони його життя.

Регіональна іміджева політика повинна забезпечити узгоджені дії місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та громадських організацій на цьому напрямі на основі використання економічного, інтелектуального та культурного потенціалу.

2. ВИКОНАННЯ ПОПЕРЕДНІХ ПРОГРАМНИХ ДОКУМЕНТІВ (Програми підтримки інвестиційної діяльності, зміцнення міжнародного іміджу та розвитку міжнародного співробітництва Полтавської області на 2011 – 2013 роки)

2.1. Сприяння інвесторам, реклама інвестиційних можливостей Полтавської області, поширення інформації, формування громадської підтримки

За період дії попередньої програми видано оновлені буклети «Полтавська область/Poltava region» (російською та англійською мовами). Сформовано електронний каталог інвестиційних пропозицій та наявних земельних ділянок не сільськогосподарського призначення, придатних для спорудження об'єктів виробництва та сфери обслуговування, об'єктів незавершеного будівництва (російською та англійською мовами).

Працює система обміну оперативною інформацією з економічних та інвестиційних питань з посольствами України за кордоном.

Працює та постійно оновлюється спеціалізований сайт «Інвестуйте в Полтавщину». Його головна мета дати потенційному інвестору попередню уяву про можливості ведення бізнесу в нашому регіоні; про спільні проекти, які з успіхом реалізовані та діють в області. На цій сторінці розміщено зразки документів, які необхідні для державної реєстрації іноземних інвестицій та іншу корисну інформацію для першого знайомства із Полтавщиною, зокрема інформацію про земельні ділянки для розміщення виробництв, інвестиційні проекти та пропозиції.

Оновлюється версія медіа-презентації «Полтавщина» українською, російською та англійською мовами з використанням статистичної інформації за 2011, 2012 роки.

Складено переліки експортної продукції підприємств Полтавської області українською, російською та англійською мовами, які використано при підготовці рекламно-презентаційних матеріалів Полтавської області. Презентаційні матеріали представлено під час заходів міжнародного характеру та надано до дипломатичних установ України за кордоном для подальшого розповсюдження серед ділових кіл іноземних країн.

Розроблено та виготовлено сувенірну та презентаційну продукцію з логотипами Полтавської області та символікою 75-ї річниці від дня утворення Полтавської області.

На базі Державної бюджетної установи «Полтавський регіональний центр з інвестицій та розвитку» для інвесторів діє «Єдине вікно», завданнями якого є організація надання суб'єктам інвестиційної діяльності послуг, пов'язаних з підготовки та реалізації інвестиційних проектів за принципом «єдиного вікна».

Ведеться інформаційно-роз'яснювальна робота щодо можливостей та стимулів для створення нових робочих місць, яку надали Закон України «Про зайнятість» (нова редакція) та Закон України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць». Здійснюється відбір інвестиційних проектів пріоритетних для розвитку області з метою подальшого надання державної підтримки під час їх реалізації.

З метою створення сприятливих умов для входження та успішної діяльності нових економічних суб'єктів на території Полтавської області, в контексті виконання положень Закону України «Про індустриальні парки» у м. Кременчуці, який є

найбільшим промисловим центром в області і має розвинену транспортну інфраструктуру та кваліфіковані трудові ресурси, ведеться робота щодо створення Індустріального парку «Центральний» на земельній ділянці Greenfield загальною площею 168,55 га, який відіграватиме важливу роль у задоволенні потреб вітчизняних та іноземних інвестиційних компаній.

Формується та щорічно оновлюється Інвестиційний паспорт області.

Районами і містами області розроблені та затверджені місцеві інвестиційні програми, виконання яких знаходиться під постійним контролем і враховується під час рейтингової оцінки роботи місцевих органів виконавчої влади щодо залучення інвестицій.

Щоквартально до Міністерства економічного розвитку і торгівлі України надсилається інформація щодо моніторингу звернень інвесторів до органів виконавчої влади всіх рівнів.

На основі інвентаризації вільних земельних ділянок несільськогосподарського призначення, проведеної міськвиконкомами та райдержадміністраціями, створено базу даних цих ділянок. Найбільш привабливі ділянки включені до спеціалізованого сайту «Інвестуйте в Полтавщину» (www.adm-pl.gov.ua/invest).

2.2. Участь у виставкових заходах

Забезпечено представлення області в наступних заходах:

Міжнародна виставка «АГРО – 2011, 2012, 2013»;

Національний Сорочинський ярмарок –2011, 2012, 2013;

Виставка «Міжрегіональне і транскордонне співробітництво» в рамках II-го Українсько-Російського економічного форуму та IV-го Міжнародного інвестиційного саміту DID 2011 (жовтень 2011 року, м. Донецьк);

Міжнародна виставка «Подмосков'є - 2011»;

Економічний та інвестиційний потенціал області презентовано представникам міжнародних донорських організацій та ділової спільноти під час проведення днів української економіки в рамках проекту «Європейське містечко» (м. Київ) у рамках проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи з футболу Євро 2012.

Презентаційні матеріали щодо потенціалу Полтавської області надаються та презентуються представникам іноземних держав під час офіційних зустрічей та візитів, зокрема

Здійснюється на постійній основі пошук та збір інформації щодо запланованих на наступний звітний період загальнонаціональних, міжнародних виставок, ярмарок, презентацій, форумів, нарад, засідань круглих столів тощо та інформування суб'єктів господарської діяльності області щодо зазначених заходів.

2.3. Міжнародне співробітництво

За 2011 рік було забезпечено перебування в області та інформаційний супровід **16** іноземних делегацій та надано забезпечення **3** візитів делегації області за кордон.

За 2012 рік забезпечено перебування в області та інформаційний супровід **15** іноземних делегацій та надано забезпечення **1** візиту делегації області за кордон.

За 2013 рік забезпечено перебування в області та інформаційний супровід **14** іноземних делегацій.

Фінансування заходів програми:

Рішенням другої позачергової сесії шостого скликання обласної ради від 28 грудня 2010 року «Про цільову Програму підтримки інвестиційної діяльності, зміцнення міжнародного іміджу та розвитку міжнародного співробітництва Полтавської області на 2011-2013 роки» на виконання заходів програми було передбачено виділення 2220 тис. грн., в тому числі для участі області у виставкових заходах відповідно

затвердженого радою з питань виставкової діяльності плану. За роками передбачалося наступне: 2011 – 910 тис. грн.; 2012 – 650 тис. грн.; 2013 – 660 тис. грн.

Фактично профінансовано на використано:

2011 рік	720 000 грн.	Використано:	712 209 грн.
2012 рік	408 800 грн.	Використано:	236 649 грн.
2013 рік	460 000 грн.	Використано:	237 572 грн.

Усі перераховані заходи здійснювалися узгоджено та збалансовано в структурі єдиної системи маркетингових зусиль регіону.

3. СУТНІСТЬ ПИТАННЯ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ВИРІШЕННЯ ЙОГО МЕТОДОМ СТВОРЕННЯ НОВОЇ ЦІЛЬОВОЇ ПРОГРАМИ

Досягнення головної мети Програми пов'язане з реалізацією пріоритетних напрямів та першочергових завдань, до числа яких належать:

концептуальні заходи по заохочуванню та підтримці потенційних інвесторів;
реклама інвестиційних можливостей Полтавської області;

розвиток міжнародного співробітництва, як резерва для розвитку;

поширення позитивних відомостей про Полтавську область в інформаційному просторі іноземних держав;

налагодження співпраці з неурядовими міжнародними та громадськими організаціями, які можуть надавати сприяння формуванню позитивного міжнародного іміджу Полтавської області;

започаткування та проведення міжнародних заходів економічного, культурного та туристичного спрямування на території Полтавської області;

представлення потенціалу області на впливових міжнародних заходах за кордоном.

Виконання Програми розраховано на строк 3 роки, що є достатнім для отримання конкретних позитивних результатів у сфері зміцнення міжнародного іміджу Полтавської області і налагодження міцних та взаємовигідних міжнародних домовленостей та зв'язків.

3.1. Загальна ситуація

Полтавщина має вагомий економічний потенціал та динамічно і впевнено розвивається.

В 2013 році маємо позитивні тенденції до зростання інвестиційної активності.

Так, за 9 місяців 2013 року в економіку області іноземними інвесторами вкладено 96,4 млн.дол. США прямих інвестицій (акціонерного капіталу).

Накопичений обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку області (акціонерного капіталу) на 1 жовтня поточного року становив 1019,9 млн. дол. США, що на 8,1% більше обсягів інвестицій на початок 2013 року, та в розрахунку на одну особу населення становить 696,3 дол. США.

З країн ЄС надійшло 329,1 млн. дол. США (32,3% загального обсягу акціонерного капіталу), із країн СНД – 58,3 млн.дол. США (5,7%), з інших країн світу – 632,5 млн. дол. США (62,0%).

Інвестиції надійшли із 48 країн світу. До основних країн-інвесторів, на які припадає понад 97% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Швейцарія, Кіпр, Нідерланди, Велика Британія, Російська Федерація, Панама, Азербайджан.

У підприємства промисловості внесено 461,8 млн. дол. США (45,3% загального обсягу прямих інвестицій), у т.ч. добувної промисловості і з розроблення кар'єрів – 386,8 млн.дол. США.

На підприємствах оптової та роздрібної торгівлі; з ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів зосереджено 380,7 млн. дол. США (37,3% загального обсягу) прямих інвестицій, що здійснюють діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – 74,9 млн. дол. США (7,3%), у сфері операцій з нерухомим майном – 39,8 млн. дол. США (3,9%), в установах фінансової та страхової діяльності – 18,8 млн. дол. США (1,9%).

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу та боргових інструментів) на 1 жовтня 2013 року становив 1325,3 млн.дол. США.

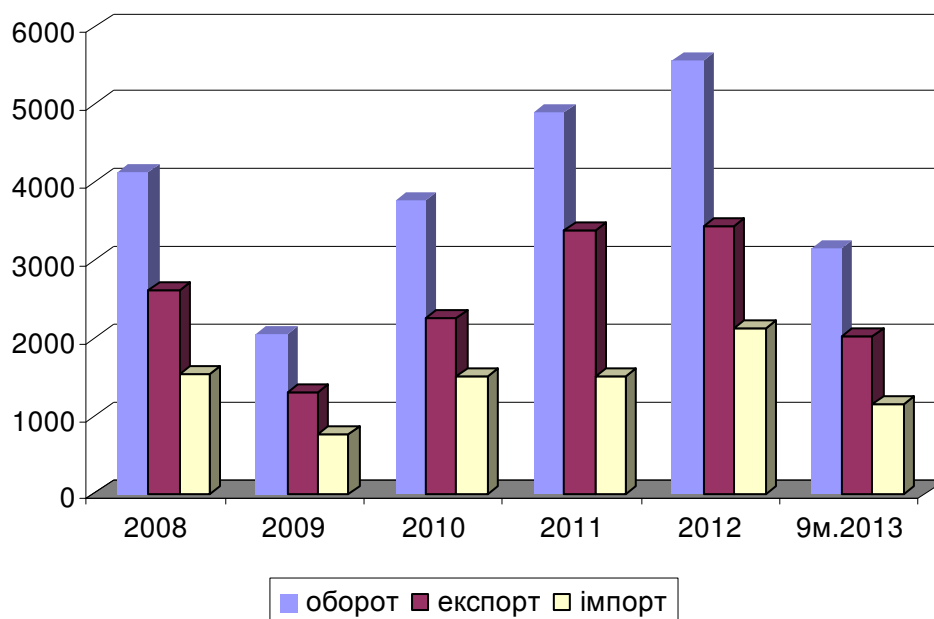
З метою створення комфортних умов для інвесторів облдержадміністрація зосереджена на декількох ключових напрямках роботи, які зможуть дати позитивний ефект. По-перше, це знаходження балансу інтересів територій та інвесторів, по-друге, це підвищення рівня фахівців органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, по-третє, це ефективне використання територіальними громадами області прав власника землі та майно, і, нарешті, четверте - вдосконалення регіональних інструментів розвитку та залучення фінансових ресурсів.

З залученням міжнародної технічної допомоги проведено низку тренінгів та навчань для представників органів влади, голів райдержадміністрацій, міських голів міст районного значення та керівників економічних служб районів області з питань місцевого економічного розвитку, використання промислової нерухомості та планування ділянок під промислову забудову, залучення інвестицій та розробки резюме інвестиційних проектів для представлення потенційним інвесторам.

Щодо зовнішньої торгівлі, то впродовж року вартісна частина полтавського експорту складає близько 4,5% загальноукраїнського експорту і за цим показником область займає 6 позицію серед регіонів України, поряд з Донецькою, м. Києвом, Дніпропетровською, Луганською та Запорізькою областями. На Полтавщину припадає близько 1,5% загальнодержавного імпорту. За підсумками 9 місяців поточного року позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становить 0,9 млрд. дол. США. Зовнішньоекономічні операції товарами підприємства області здійснювали з партнерами зі 107 країн світу.

Динаміка зовнішньої торгівлі товарами та послугами Полтавської області у 2008-2013 роках

у млн. дол. США

Зовнішньоторговельний оборот товарів підприємств області за 9 місяців 2013 року становив 2983,2 млн. дол. США.

До країн-членів Європейського Союзу підприємствами області експортовано продукції на суму 574,9 млн. дол. США, що складає 29,4 відсотків усіх товарів області. Область має торговельні зв'язки з 25-ма країнами-членами Європейського Союзу та найбільше експортні поставки здійснено до: Австрії (11,5% загальнообласного експорту), Словаччини (3,3%), Чехії (4,0%), Німеччини (2,5%). до Австрії (11,5%), Чехії (4,0%), Словаччини (3,3%), Німеччини (2,8%). Порівняно із відповідним періодом минулого року експортні поставки товарів зросли до Австрії – на 9,2% та Чехії - на 8,8%. Впродовж року більш, як на 66% зросли експортні поставки товарів до Німеччини.

За цей період до країн СНД експортовано 43,2% усіх товарів області або 845,0 млн. дол. США. Найбільше підприємствами області експортувалось продукції до Росії (27,0% загального експорту товарів області), Казахстану (5,2%), Білорусі (3,1%), Азербайджану (2,9%) та Туркменістану (2,3%). Відповідно показників 9 місяців минулого року відбулося збільшення експорту продукції до Туркменістану (у 5,3 рази) і Азербайджану (на 73,6%), при зменшенні обсягів експорту до Росії (на 33,4%), Казахстану (на 63,7%) та близько 70% до Білорусі.

До країн Азії підприємствами Полтавщини експортовано продукції на суму 469,7 млн. дол. США континенту (питома вага яких становить 24,0% загальнообласного експорту). Серед країн азійського найбільше експортувалось продукції до Китаю (11,3%) та Туреччини (5,4%). При цьому, більш як на 58% збільшився експорт полтавської продукції на турецький товарний ринок.

В товарній структурі полтавського експорту найбільш вагомими були експортні поставки мінеральних продуктів, засобів наземного транспорту, літальних апаратів, готових харчових продуктів, продукції рослинництва, котлів, машин та електрообладнання, сумарна частка яких у загальному обсязі експорту склала більше 91 відсотка.

За підсумками 9 місяців 2013 року з країн-членів Європейського Союзу підприємствами області імпортовано товарів на 232,6 млн. дол. США або 22,7% усього

імпорту області. Найбільшу питому вагу з країн-членів Європейського Союзу мали: Німеччина - 8,1% загальнообласного імпорту товарів (83,1 млн. дол. США), Італія - 3,2% імпортованих надходжень (33,5 млн. дол. США). Впродовж року обсяг німецького імпорту продукції в область збільшився на 9,6%, а італійського – на 65,6%.

З країн СНД підприємствами області імпортовано 53,8% усіх товарів області, що становить 552,1 млн. дол. США. Найбільшу питому вагу мали Російська Федерація (28,2% загальнообласного імпорту), Казахстан (19,7%) і Білорусь (5,8%). Відповідно минулорічних показників обсяги імпорту зросли з: Російської Федерації (на 3,8%), Білорусі (на 25,6%), із зменшенням імпортованих надходжень товарів з Казахстану (на 66,7%).

Серед країн Америки найбільше імпортувалось товарів із США (5,4% загального імпорту області). Серед країн Азії в імпорті продукції за питомою вагою переважає Китай – 5,2 % загального обсягу імпорту області.

Основу товарної структури імпорту області склали мінеральні продукти, машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання, готові харчові продукти, засоби наземного транспорту, літальні апарати, недорогоцінні метали та вироби з них, сумарна частка яких становила 80 відсотків.

Зовнішньоторговельний оборот послуг області за 9 місяців 2013 року становив 182,8 млн. дол. США. Зовнішньоторговельні операції послугами область здійснювала зі 117 країнами світу

Провідними країнами-партнерами області впродовж року в експорті послуг були Данія, Російська Федерація, Німеччина, Швейцарія, Велика Британія та Словаччина, Порівняно із минулорічними показниками відбулося зростання обсягів експорту послуг області до усіх основних країн - торговельних партнерів, крім Швейцарії.

Країнам-членам Європейського Союзу було надано 67,0% від загального експорту послуг області. Найбільші обсяги послуг серед країн ЄС експортовано до Данії (44,6%), Німеччини (7,3%), Великої Британії (4,3%) та Словаччини (3,2%).

Країнам СНД було надано 17,0% від загального експорту послуг. Провідним торговельним партнером області серед країн СНД як в експорті, так і в імпорті послуг залишається Російська Федерація, якій належало 10,3% у загальному обсязі експорту та 7,0% у загальному обсязі імпорту послуг.

Серед інших країн світу найбільше експортувалось послуг до Швейцарії - 6,0% загальнообласного обсягу експорту послуг.

Найбільшу питому вагу в загальному обсязі експорту склали ділові послуги (51,8%), транспортні послуги (19,1%), послуги, пов'язані з подорожами (12,0%), послуги з переробки матеріальних ресурсів (8,0%).

Провідними країнами-партнерами області в імпорті послуг – Велика Британія, Швейцарія, Російська Федерація, Польща, Віргінські Острови (Брит.) та США.

За підсумками 9 місяців 2013 року від країн-членів Європейського Союзу було одержано 66,6% загального імпорту послуг області та від країн СНД - 14,7%.

У найбільших обсягах імпорту послуг серед країн-членів ЄС здійснено від Великої Британії (53,0% від загального імпорту послуг) та Польщі (5,5%), серед інших країн світу – від Швейцарії (11,3%), Віргінських Островів (Брит.) (2,8%) та США (2,5%).

Порівняно з відповідним періодом минулого року обсяги імпорту послуг збільшились від Віргінських Островів (Брит.), Польщі та Великої Британії, зменшились від США, Російської Федерації та Швейцарії.

Найбільшу питому вагу в загальному обсязі імпорту склали послуги, пов'язані з фінансовою діяльністю (44,1%), ділові послуги (25,8%), роялті та інші послуги, пов'язані з використанням інтелектуальної власності (16,5%), послуги, пов'язані з подорожами (5,5%).

За результатами оцінки діяльності Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій **Полтавська область** у I півріччі 2013 року посіла **10 місце**.

Без урахування міст Києва та Севастополя за результатами оцінки область зайняла **8 місце**.

У I півріччі 2013 року до позитивних факторів, що характеризують інвестиційну сферу діяльності регіону слід віднести:

- збільшення до початку 2013 року на 8,7% обсягу прямих іноземних інвестицій (по Україні – на 0,4%);

Довідково: за січень – червень 2013 року їх приріст становив 20,6% (по Україні – 4,7%).

- високий обсяг капітальних інвестицій у січні-березні 2013 року у розрахунку на одиницю населення області - 1219,6 грн., що на 8,5% більше ніж середнє значення по Україні (1124,5 грн.);

Довідково: у січні-березні 2012 року на одного мешканця області припадало 1472,0 грн. капітальних вкладень (по Україні – 1030,7 грн.).

Однак, негативними факторами в зазначеній сфері діяльності області були:

- відставання у 1,7 раза обсягу прямих іноземних інвестицій у розрахунку на одиницю населення області (700,0 дол. США) від середнього значення по Україні (1218,1 дол. США).

Довідково: станом на 1 липня 2012 року на одного мешканця області припадало 574,3 дол. США (по Україні – 1151,6 дол. США).

- зменшення обсягу капітальних інвестицій у січні-березні 2013 року на 19,8% (по Україні збільшення – на 3,0%);

Довідково: за січень-березень 2012 року обсяг капітальних вкладень зріс в 1,8 раза (по Україні – на 22,4%).

Оцінка динаміки залучення інвестицій та інвестиційного рейтингу дає можливість зробити наступні висновки:

- на протязі останніх років зберігається позитивна динаміка обсягів іноземних інвестицій. Проте, домінуючу частку в загальному обсязі інвестування займають внутрішні інвестиції і, в першу чергу, власні кошти підприємств;

- область входить у першу десятку регіонів України за інвестиційною привабливістю і має значний потенціал у залученні зовнішніх інвестицій.

3.2. Визначення конкурентних переваг та ідентифікація проблем (СВОТ-аналіз)

СВОТ-аналіз (SWOT) - це вивчення слабких і сильних сторін окремих елементів об'єкту, а також оцінка потенційних можливостей підсилення слабких і максимального використання сильних сторін. Крім того, цей вид аналізу передбачає виявлення загроз для розвитку об'єкту, які є і які можуть виникнути в перспективі.

Таблиця 3.2.1

Фактор	Сильні сторони (переваги)	Слабкі сторони (недоліки)
1. Географічне положення	1. Зручне географічне становище в центрі України. 2. Привабливе природне середовище 3. Комунікаційна доступність	1. Віддаленість від міжнародних шляхів сполучення 2. Відсутність міжнародного аеропорту.
2. Населення, ринок праці	1. Надлишок трудових ресурсів 2. Наявність кваліфікованих кадрів в традиційних галузях промисловості	1. Складна демографічна ситуація (від'ємний приріст, мала народжуваність, стан здоров'я)

	та сільського господарства 3. Відносно низька заробітна плата в базових секторах економіки у порівнянні з загальноукраїнськими показниками 4. Існує стійка система підготовки та перепідготовки кадрів	3. Низький рівень заробітної плати 4. Подекуди існуюча невідповідність професійного рівня трудових ресурсів потребам економіки
3. Природні ресурси	1. Значна частка чорнозему в ґрунтах регіону 2. Запаси нафти, газу, залізної руди, торфу, тощо 3. Наявність сировинної бази будіндустрії (граніти) 4. Великі запаси водних ресурсів 5. Високий рекреаційний потенціал 6. Наявність заповідних територій	1. Виснаження основних родовищ нафти і газу 2. Недостатні капіталовкладення в розвідку корисних копалин, зокрема нафтогазорозвідку 3. Недостатнє використання рекреаційного потенціалу 4. Ерозія ґрунтів 5. Екологічні проблеми щодо забезпечення питною водою Кременчука та Кременчуцького району області
4. Промисловість, будівництво	1. Наявність потужних промислових підприємств, здатних виробляти конкурентоспроможну продукцію 2. Технологічний досвід випуску продукції 3. Наявність значної частки експортоорієнтованих підприємств 4. Розвинений будівельний комплекс	1. Зношеність основних фондів 2. Недостатність обігових коштів 3. Висока матеріально- та енергомісткість продукції 4. Низька іноваційність підприємств 5. Недостатня кількість підприємств сертифікована за міжнародними стандартами 6. Низький рівень корпоративної культури управління
5. Сільське господарство і переробка сільгосппродукції	1. Значна кількість родючих ґрунтів 2. Багатопрофільний сільськогосподарський комплекс 3. Активність фермерських господарств 4. Робота за концепцією екологічного землеробства та випуску екологічно-чистих продуктів харчування	1. Низька ефективність сільського господарства 2. Дефіцит обігових коштів 3. Недостатнє впровадження інтенсивних та біотехнологій 4. Висока ступінь залежності молокопереробних та м'ясопереробних підприємств від кон'юнктури ринків СНД 5. Відсутність сучасних підприємств з випуску комбікормів та великотоварних підприємств з випуску м'яса
6. Туризм, культурно-історичний рекреаційний потенціал	1. Високі рекреаційні можливості 2. Унікальні пам'ятки природи, історико-культурні пам'ятки 3. Активізація зеленого туризму	1. Недостатнє використання рекреаційних ресурсів 2. Недостатньо розвинена сучасна інфраструктура туризму
7. Транспорт, інженерна інфраструктура, науково-технічний потенціал	1. Розвинена мережа шляхів сполучення 2. Розгалужена мережа газопроводів 3. Достатнє забезпечення міського населення комунальними послугами 4. Наявність аеропорту 5. Значне покриття території мобільним зв'язком різних операторів 6. Сильний науковий потенціал області	1. Недостатній інформаційний сервіс та ін. 2. Неефективний і проблемний житлово-комунальний сектор з високим ступенем енергоспоживання. 3. Нерозвинена комунальна сфера в сільській місцевості 4. Малі інвестиції в науку 5. Неефективне використання наукового потенціалу в економіці 6. Мала кількість іноваційних структур 7. Відсутня регіональна програма іноваційного розвитку 8. Відсутня інфраструктура трансферу технологій

8. Екологія	1. Значна кількість заповідних територій, які охороняються 2. Велика частка екологічно чистих територій	1. Значна кількість викидів підприємств і транспорту 2. Територіальні нерівномірність техногенного навантаження 3. Недостатня кількість природоохоронних заходів в промисловості
9. Ринкова інфраструктура, підприємництво	1. Активність приватного сектора, бажання займатися приватною справою 2. Наявність бізнес-центрів, за допомогою який здійснюється навчально-консультаційна діяльність 3. Інтенсивне зростання суб'єктів малого підприємництва 4. Висока активність страхових компаній, інвестиційних, пенсійних фондів 5. Наявність на території області достатньої кількості професійних учасників фондового ринку (торговців цінними паперами, незалежних реєстраторів), які мають змогу забезпечити обіг цінних паперів та облік прав власності	1. Недостатній розвиток інфраструктури малого підприємництва 3. Недоступність кредитних ресурсів 4. Недоступність технологій для дрібного бізнесу 5. Недостатність інструментів підтримки (бізнес-інкубатори, тощо) 6. Низька ліквідність, ефективність та прозорість ринку цінних паперів

Характеристика можливостей та загроз для розвитку регіону приведена в таблиці 3.2.2

Таблиця 3.2.2

Можливості	Загрози (обмеження)
<ul style="list-style-type: none"> 1. Розвиток підприємництва 2. Збільшення інвестицій в усі галузі економіки 3. Посилення інноваційності економіки 4. Можливість створення регіональних кластерів 5. Формування регіональних брендів 6. Посилення позицій на внутрішньому ринку, зокрема переробної промисловості 7. Нова продукція і розширення асортименту 8. Збільшення глибини переробки сільгоспсировини 9. Розвиток альтернативних та відновлювальних джерел енергії 10. Розвиток виробництва біо- продукції 11. Розвиток курортно-рекреаційних зон та туризму через створення сучасних туристичних продуктів 12. Реформування житлово-комунального господарства 13. Подальший розвиток народних промислів 14. Створення культурно-туристичних закладів 15. Покращання природного довкілля 16. Поглиблення зв'язків науки і виробництва 17. Створення системи передачі (трансферу) технологій та використання вузівських розробок у виробництві 18. Покращення якості життя 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Нестабільність, зміна законодавчої та нормативно-правової бази 3. Погіршення демографічної ситуації 4. Збільшення імпорту сільгосппродукції та продуктів харчування внаслідок створення зони вільної торгівлі з ЄС 5. Нерозуміння необхідності отримання конкурентних переваг 6. Наявність тіньового сектору економіки 7. Зниження платоспроможності споживачів продукції місцевих підприємств 8. Фінансова і цінова нестабільність, інфляційні процеси 9. Конкуренція з боку товаровиробників інших регіонів та країн 10. Перешкоди на традиційних ринках збуту продукції промисловості та АПК (технічні бар'єри) 11. Поглиблення технологічного відставання в промисловості 12. Обмеженість сільгоспресурсів, зниження продуктивності сільського господарства 13. Природні катаклізми 14. Порушення екологічної рівноваги при надмірному техногенному навантаженні

Підсумовуючи вище наведену характеристику області, можна виділити такі **найбільш важливі її конкурентні переваги:**

- Полтавщина займає вигідне географічне розташування, що є сприятливою передумовою для розвитку виробництва, надання транспортних та логістичних послуг;
 - стратегічне значення для регіонів мають родовища та запаси вуглеводнів і залізної руди;
 - з урахуванням наявних ресурсів в області потенціал розвитку мають наступні галузі матеріального виробництва:
 - сільське господарство;
 - харчова та переробна промисловість;
 - видобування та переробка вуглеводнів;
 - житлово-комунальна сфера;
 - видобування й збагачення залізної руди;
- область має значний машинобудівний потенціал, тому розвиток повинні отримати окремі підгалузі й виробництва цієї галузі з урахуванням попиту і стратегічного їх значення;
- Полтавська область виділяється серед інших регіонів України своєю культурною та історичною спадщиною, природно-рекреаційними ресурсами. Ці обставини забезпечують можливість пріоритетного розвитку туризму та курортно-оздоровчого господарства.

Проведений SWOT-аналіз дає можливість визначити пріоритетні напрями залучення інвестицій, реалізація яких має забезпечити сталий розвиток економіки Полтавщини:

- технічна модернізація діючих промислових виробництв, впровадження ресурсощадних технологій, освоєння нових видів продукції. Створення нових конкурентоспроможних експортоорієнтованих виробництв, які в середньостроковій перспективі визначатимуть соціально-економічний розвиток міст, районів та області в цілому;
- впровадження інноваційних технологій у сільськогосподарському виробництві, вирощування та переробка екологічно чистої продукції;
- розвиток туристично-рекреаційної інфраструктури, активізація зеленого туризму;
- розвиток інженерно-транспортної інфраструктури регіону, реформування житлово-комунального господарства;
- підвищення ефективності використання науково-технічного потенціалу області;
- підготовка органами місцевого самоврядування земельних ділянок під промислово-забудову, а також індустріальні парки.

Ефективний розвиток співробітництва в зазначених сферах неможливий без доведення як до представників ділових кіл, так і широкого кола світової громадськості, інформації щодо соціально-економічних здобутків Полтавської області на шляху ринкової трансформації господарства, даних про експортний потенціал та інформації щодо інвестиційно-прибуткових проектів.

Основними мотивами, що повинні стимулювати збільшення обсягів залучених в економіку регіону іноземних інвестицій, є наступні: підвищення технологічного рівня виробництва в межах регіону та розвиток держави загалом. Заможна і розвинена держава, до якої йдуть іноземні інвестори, збільшуючи її значення у світі та привносячи у вітчизняний ґрунт передові традиції й культуру бізнесу, дозволяє громадянам почуватися впевненіше. І, навпаки, усвідомлення недостатньої розвиненості своєї країни, постійні звинувачення у корупції, несприятливому інвестиційному кліматі, економічних зловживаннях загострюють відчуття меншовартості, викликають

почуття безвихідності та безперспективності, приреченості на невдачі та недолю не лише для сучасного, але і для прийдешніх поколінь.

Збільшення обсягів іноземних інвестицій сьогодні — це мультипліковані доходи населення у майбутньому. Сприяючи їх залученню зараз, можна у перспективі розраховувати на вищий рівень зарплати, соціальних гарантій, здешевлення тих чи інших видів продукції, а відтак, і на економію сімейного бюджету, більшу доступність і якість медичних та освітніх послуг тощо.

На особливу увагу у цьому контексті заслуговує роль місцевої влади. Саме від уміння її працівників налагоджувати взаємодію з закордонними партнерами, потенційними інвесторами, не допускати виникнення конфліктних ситуацій і залежить рівень мотивації останніх у вкладенні фінансових ресурсів в економіку регіону.

4. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАХОДИ ПО ЗАОХОЧУВАННЮ ТА ПІДТРИМЦІ ПОТЕНЦІЙНИХ ІНВЕСТОРІВ

Враховуючи всю специфіку та складність прийняття іноземним інвестором рішення про вкладення капіталу за кордоном, особливо в такі ризиковані ринки, яким залишається український, є необхідність в подальшій активній і цілеспрямованій роботі з цими інвесторами, формуванні позитивного іміджу економіки в цілому та її регіонів, зокрема. Усунення бар'єрів законодавчого характеру — завдання під силу лише центральним органам влади. Але крім цього є проблеми, впоратись з якими реально на регіональному рівні. Наприклад, основна частина (за деякими оцінками до 80%) іноземних інвестицій в економіку східноєвропейських держав було залучено за ініціативою і безпосереднім сприянням територіальних органів державної влади та місцевого самоврядування.

Роль представників органів виконавчої влади та місцевого самоврядування у процесі залучення іноземних інвестицій полягає в у наданні наступних видів підтримки:

Заохочувальна підтримка — це низка заходів, спрямованих на доведення до потенційного інвестора інформації про інвестиційні можливості певної території (області, району, міста), його конкурентні переваги.

Принципова підтримка — потрібна інвесторам, котрі прийняли рішення інвестувати в економіку регіону, але не впевнені у сприятливому ставленні з боку органів місцевої влади, об'єктивності контролюючих служб тощо. Вона особливо важлива, адже не зовсім сприятливий імідж на міжнародній арені викликає численні сумніви та упереджене ставлення іноземних інвесторів. Така підтримка може полягати в особистих зустрічах керівників органів влади з іноземцями, обговоренні спільних проблем, узгодженні позицій щодо реалізації того чи іншого проекту.

Попередня підтримка — застосовується на початковій стадії реалізації інвестиційного проекту, коли інвестор від концептуальних рішень переходить до практичної діяльності з реалізації проекту і стикається з низкою незнайомих йому проблем регуляторного характеру. Така підтримка може полягати у наданні інформаційної та консультативної допомоги.

Процесуальна підтримка — набір заходів і дій, покликаних сприяти успішній реалізації діючого інвестиційного проекту. Полягає у вирішенні поточних проблем, наданні допомоги щодо кращого орієнтування в особливостях нормативно-правової бази держави тощо. Принципове значення такої підтримки полягає у створенні в інвестора твердого переконання, що всі попередні стадії підготовки та започаткування інвестиційного проекту не були лише засобом досягнення економічних інтересів місцевої влади. Вона свідчить про готовність приймаючої сторони розвивати співробітництво на довгостроковій основі і є добрим стимулом для подальшого

нарощування інвестицій цим же інвестором або стає сигналом для приходу в економіку регіону інших інвестуючих компаній.

У контексті інвестиційної політики на місцевому рівні імідж регіону, в першу чергу, слід розглядати як ресурс для розвитку. Слід зазначити, що цей ресурс може виявитися набагато вагомішим, аніж, наприклад, поклади природних копалин. Для того, щоб цей ресурс був задіяний, необхідно, щоб регіон виділявся на фоні своїх сусідів і мав необхідні для інвестора «споживчі» характеристики.

По суті, це означає створення комплексної маркетингової програми для популяризації інвестиційних можливостей території.

Для ефективної регіональної політики в сфері інвестування необхідно наступне:

Наявність ринку вільного капіталу, який готовий узяти на себе додаткові інвестиційні ризики. В регіоні для малого та середнього бізнесу джерелами такого капіталу можуть стати фонди (недержавні пенсійні, венчурні, фонди по обслуговуванню будівництва та управлінню нерухомістю та інші).

Наявність в області компаній, що демонструють спроможність до швидкого зростання, яким потрібна допомога в підготовці бізнес-планів, проектів. Консолідація регіонального бізнесу.

Наявність сприятливого середовища, сформованого місцевими органами влади, для забезпечення умов ефективної взаємодії регіонального бізнесу та інвесторів, які матимуть можливість не тільки входження в компанії, а й вихід по закінченню інвестування.

Базовим елементом маркетингової стратегії регіону є визначення пріоритетних сегментів для залучення іноземних інвестицій.

Такими сферами для Полтавської області будуть (з орієнтацією на інновації):

- агропромисловий комплекс (тваринництво та переробка);
- машино- та приладобудування;
- фармацевтична сфера;
- житлово-комунальна сфера;
- розвиток комунальної інфраструктури;
- сфера туризму та рекреації, готельний бізнес;
- добувна промисловість;
- виробництво продуктів нафтопереробки.

Залежно від вибору пріоритету буде продовжено створення цілеспрямованої системи пропагування можливостей регіону. Вона включатиме як комплекс заходів регулятивно-стимулюючого характеру (наприклад, надання режиму максимального інформаційного сприяння, спрощених процедур реєстрації тощо), так і цільову роботу з інвесторами відповідної категорії щодо реалізації їхніх проектів, а також пропаганду та рекламу регіону через канали розповсюдження комерційної інформації.

4.1. Пропагандистські кампанії

Іншим важливим напрямом реалізації інвестиційного потенціалу території Полтавської області є цілеспрямована пропагандистська робота. Вона включає в себе декілька різних напрямів.

По-перше, це робота органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з поширення позитивної інформації про регіон та його інвестиційні можливості на різних міжнародних зустрічах, ділових переговорах, семінарах, конференціях тощо.

По-друге, варто виділити таку форму роботи з потенційними іноземними інвесторами, як виставки та ярмарки.

По-третє, пропагування інвестиційних можливостей регіону необхідно проводити на основі використання існуючих засобів масової інформації. Насамперед варто

виділити роботу в міжнародній інформаційній мережі Інтернет, де можна вдало розмістити найбільш актуальну інформацію про інвестиційні можливості регіону.

По-четверте - використання потенціалу недержавних організацій та наукових установ.

4.2. Формування громадської підтримки

У цьому контексті важливим є розуміння місцевих бізнесових кіл щодо необхідності приходу іноземних інвестицій в економіку регіону, усвідомлення свого місця у цих процесах, а також тих переваг, які вони отримують у разі реалізації конкретних інвестиційних проектів. З метою забезпечення громадської підтримки інвестиційної політики регіону окрему увагу слід приділяти рівню поінформованості мешканців, що повинна досягатись шляхом:

- проведення міжнародних заходів із залученням керівників об'єднань підприємців, консалтингових фірм, місцевих лідерів політичних партій, громадських організацій;

- проведення громадських слухань з питань залучення іноземних інвестицій. Такі слухання дозволяють працівникам органів державного управління та місцевого самоврядування відкрито обмінюватись думками з науковцями, підприємцями, діючими інвесторами, громадськими лідерами;

- організації різного роду масових заходів із запрошенням потенційних інвесторів з-за кордону та презентацією інвестиційних потреб і можливостей регіону.

Всі перераховані важелі повинні діяти узгоджено та збалансовано в структурі єдиної системи маркетингових зусиль регіону.

5. РЕКЛАМА ІНВЕСТИЦІЙНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Маркетингова стратегія передбачає формування і втілення в життя певних напрямів зовнішньоекономічної політики, спроможних сприяти ширшому залученню іноземних інвестицій. Тому особлива увага з погляду максимальної реалізації інвестиційного потенціалу Полтавської області повинна надаватися відповідним технікам роботи з інвесторами та практичним засобам реалізації маркетингової стратегії регіону.

Найбільш доступними та ефективними з них є: проведення кампаній по зв'язках із громадськістю; розповсюдження рекламної інформації; робота на міжнародних виставках; організація презентацій; використання інструментів ділового спілкування.

Участь області у міжнародній виставці (особливо такій, що відноситься до числа престижних, наприклад Ганноверській чи Познанській) є одним із ключових елементів освоєння зовнішніх інвестиційних ринків. Такі виставки дозволяють одночасно здійснювати огляд сучасного стану певної галузі та демонструвати власні можливості у цій сфері. Окрім наочного представлення своїх можливостей виставки і форуми дають можливість особистого контакту із зацікавленими сторонами.

Презентація — це складний процес подачі концентрованої інформації для певної аудиторії, з ознайомчою чи заохочувальною метою. Підготовка кожної презентації потребує значного часу, зосередженості, використання сучасних технічних і демонстраційних засобів.

Ефективність ділових презентацій залежить від інтенсивності подачі матеріалу та масштабності використання репрезентативних каналів.

Робота з залучення іноземних інвестицій, навіть в разі використання найбільш досконалих рекламних технологій, обов'язково передбачає входження у безпосереднє спілкування представників влади з інвесторами. Основною формою ділового спілкування з іноземними інвесторами є відповідні переговори.

Сучасна економіка вимагає докладання все більших зусиль до існування регіону в системі міжнародної конкуренції, а формування нової, так званої, електронної економіки змушує суб'єктів ринкового процесу стикатися з небаченими за своєю інтенсивністю інформаційними потоками. Тому важливого значення з точки зору залучення іноземних інвестицій до Полтавської області набуває представлення регіону у всесвітній мережі Інтернет.

Кожна велика інвестиція починається саме з малої інформації. Тому сподіватись на участь у сучасних світових економічних процесах, не маючи елементарних засобів для спілкування зі світом, не можна.

У роботі по вдосконаленню і супроводу сайту, який спрямований на стимулювання іноземних інвестицій в регіоні, додатково мають бути включені наступні розділи: «вільні виробничі площі та земельні ділянки», «найбільші інвестори в регіоні», «економічна статистика».

6. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО, ЯК РЕЗЕРВ ДЛЯ РОЗВИТКУ

Розглядаючи питання розвитку міжнародного співробітництва Полтавської області слід зазначити, що Полтавщина вже має чинні, укладені у відповідність із міжнародним та національним правом угоди про співпрацю з країнами зазначеними в таблиці 6.1.

Таблиця 6.1.

Перелік міжрегіональних угод, укладених Полтавською областю (чинні станом на 01.11.2013 року)

<i>№ п/п</i>	<i>Регіон</i>	<i>Дата підписання Угоди</i>	<i>Назва документу</i>
1.	Володимирська область РФ	17.08.1993	«Угода про економічне та культурне співробітництво»
2.	Ростовська область РФ	15.12.1994	«Угода про економічне та культурне співробітництво»
3.	Брянська область РФ	19.01.1995	«Угода про економічне та культурне співробітництво»
4.	Новгородська область РФ	04.07.1995	«Угода про економічне та культурне співробітництво»
5.	Оренбурзька область РФ	24.11.1995	«Угода про економічне та культурне співробітництво»
6.	Курганська область РФ	12.12.1995	«Угода про економічне та культурне співробітництво»
7.	Тульська область РФ	12.12.1995	«Угода про економічне та культурне співробітництво»
8.	Ульяновська область РФ	04.06.1998	«Угода про економічне та культурне співробітництво»
9.	Повіт Бельц Республіки Молдова	19.08.1999	«Угода про торговельно-економічне та культурне співробітництво між Полтавською областю України та Повітом Бельц Республіки Молдова»
10.	Мцхета-Мтіанетський край Грузії	04.08.2000	«Угода про торговельно-економічне та культурне співробітництво між Полтавською областю України та Мцхета Мтіанетським краєм Грузії»
11.	Нижньгородська область РФ	24.10.2000	«Угода про торговельно-економічне та культурне співробітництво між Полтавською облдержадміністрацією України та Адміністрацією Нижньгородської області РФ»
12.	Провінція Ено (Королівство Бельгія)	19.04.2005 продовження дії	«Угода про співробітництво між Полтавською областю та Провінцією Ено»

		2009, 2013 роки	
13.	Ленінградська область РФ	2008	Угода про співпрацю між Полтавською обласною радою та Законодавчими зборами Ленінградської області
14.	Уряд Московської області РФ	02.03.2011	«Угода між Полтавською облдержадміністрацією України та Урядом Московської області Російської Федерації про торговельно-економічне, науково-технічне та культурне співробітництво»
15.	Великотирновська область Республіки Болгарія	21.08. 2013	«Угода про торговельно-економічне, науково-технічне і культурне співробітництво між Полтавською обласною державною адміністрацією України та адміністрацією Великотирновської області Республіки Болгарія»

Ці угоди окреслюють лише загальні рамки такого співробітництва, визначають напрямки для участі громадських організацій, бізнесових структур, вищих навчальних закладів тощо, які розташовані на території області.

У свою чергу, пріоритетні напрями розвитку міжрегіонального співробітництва визначаються у стратегічних документах розвитку регіону та можуть бути наступними:

- економічне співробітництво - сприяння розвитку зовнішньоекономічної, інвестиційної, підприємницької діяльності, в тому числі у сфері торгівлі, енергетики, транспорту, туризму тощо;
- соціальне співробітництво - сприяння забезпеченню зайнятості населення та інше;
- культурно-освітнє співробітництво - забезпечення обміну спеціалістами; узгодження навчальних програм; організація професійної підготовки та перепідготовки кадрів; співробітництво закладів освіти, науки та культури, проведення спільних заходів гуманітарного спрямування та інше;
- співробітництво у сфері екології — збереження, відновлення та оздоровлення навколишнього середовища; раціональне використання природних ресурсів; організація природоохоронних зон, природно-заповідних територій; створення спільних систем попередження та ліквідація надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру; взаємодія та співпраця між громадськими організаціями; підвищення екологічної культури населення та інше.

Таким чином, можливість реалізації таких проектів співробітництва сприятиме підвищенню ролі територій у зовнішньоекономічному співробітництві, має стати додатковим ресурсом для розвитку області.

7. ЗАХОДИ
з виконання цільової ПРОГРАМИ
ПІДТРИМКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЗМІЦНЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ІМІДЖУ ТА РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО
СПІВРОБІТНИЦТВА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
НА 2014 – 2016 РОКИ

Заходи з виконання Цільової програми Підтримки інвестиційної діяльності, зміцнення міжнародного іміджу та розвитку міжнародного співробітництва Полтавської області на 2014 – 2016 роки **розроблені з урахуванням ефективності виконання заходів попередньої програми.**

Виконання заходів Програми планується здійснити в один етап упродовж 2014 – 2016 років. У разі необхідності заходи Програми підлягають уточненню та затвердженню.

№	Зміст заходу	Виконавці	Термін виконання	Джерела фінансування
1	2	3	4	5
1. Інформаційне забезпечення інвестиційного процесу				
1.1	Збір інформації щодо інвестиційних проектів та пропозицій підприємств і організацій	Райдержадміністрації, міськвиконкоми	Щорічно до 01 березня	Не потребує фінансування з обласного бюджету
1.2	Збір інформації щодо наявних земельних ділянок не сільськогосподарського призначення, придатних для спорудження об'єктів виробництва та сфери обслуговування об'єктів незавершеного будівництва	Райдержадміністрації, міськвиконкоми	Щорічно до 01 березня	Не потребує фінансування з обласного бюджету
1.3	Узагальнення отриманої інформації та оновлення баз даних (по пунктах 1.1, 1.2) та її розповсюдження серед потенційних інвесторів	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації	Щорічно до 01 квітня	Не потребує фінансування з обласного бюджету
2. Методичне забезпечення інвестиційного процесу				
2.1	Проведення семінарів, семінарів-нарад, семінарів-тренінгів, стажувань з питань	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації,	Протягом року	Не потребує фінансування з обласного бюджету

	інвестиційної діяльності та розвитку територій для представників органів влади, ділових кіл регіону, в тому числі з залученням проектів міжнародної технічної допомоги	галузеві структурні підрозділи облдержадміністрації, міськвиконкоми, райдержадміністрації		
2.2	Надання підприємствам та підприємцям методичної допомоги в розробці інвестиційних проектів	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, міськвиконкоми, райдержадміністрації, ,	Протягом року	Не потребує фінансування з обласного бюджету
2.3	Ведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед суб'єктів господарювання області – ініціаторів інвестиційних проектів в пріоритетних галузях економіки щодо механізму державної підтримки та процедур включення проектів до Державного реєстру інвестиційних проектів	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, міськвиконкоми, райдержадміністрації	Протягом року	Не потребує фінансування з обласного бюджету
2.4	Відбір пріоритетних для розвитку області інвестиційних проектів для надання державної підтримки	Облдержадміністрація, Департамент економічного розвитку облдержадміністрації	Протягом року	Не потребує фінансування з обласного бюджету
3. Активізація здійснення виставкової діяльності Полтавської області				
3.1	Здійснення на постійній основі пошуку та збору інформації щодо запланованих на наступний звітний період загальнонаціональних, міжнародних виставок, ярмарок, презентацій, форумів, нарад, засідань круглих столів тощо	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації	Щорічно до 01 лютого	Не потребує фінансування з обласного бюджету
3.2	Збір інформації щодо планів участі підприємств Полтавської області у виставково-іміджевих заходах у межах України та за її кордонами.	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, галузеві структурні підрозділи облдержадміністрації	Щорічно до 01 лютого	Не потребує фінансування з обласного бюджету

3.3	Аналіз та систематизація отриманої інформації (п.п. 3.1 та 3.2) з метою розробки консолідованого плану участі Полтавської області у виставково-іміджевих заходах на наступний звітний період	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації	Щорічно до 10 лютого	Не потребує фінансування з обласного бюджету
3.4	Розробка консолідованого плану участі Полтавської області у виставково-іміджевих та презентаційних заходах на наступний звітний період.	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації	Щорічно до 10 лютого	Не потребує фінансування з обласного бюджету
3.5	Затвердження консолідованого плану участі Полтавської області у виставково-іміджевих заходах в межах України та за її кордонами	Рада з питань виставкової діяльності при облдержадміністрації	Щорічно до 20 лютого	Не потребує фінансування з обласного бюджету
3.6	Участь у виставкових та презентаційних заходах відповідно затвердженого радою з питань виставкової діяльності плану	Рада з питань виставкової діяльності при облдержадміністрації, Департамент економічного розвитку облдержадміністрації	Щорічно	Кошти обласного бюджету 2014 200000 2015 180000 2016 180000 Усього: 560000 грн.
3.7	Участь в заходах щодо ознайомлення світової громадськості з культурною спадщиною регіону, з підтримки земляцтв в Україні та за кордоном, з європейської інтеграції України	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації	За потребою	Кошти обласного бюджету 2014 50000 2015 50000 2016 50000 Усього: 150000 грн.
3.8	Узагальнення та розповсюдження інформації серед дипломатичних представництв іноземних країн в Україні та закордонних представництв України	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, галузеві структурні підрозділи	Протягом року	Не потребує фінансування з обласного бюджету

	щодо Національного Сорочинського ярмарку, а також інших заходів виставкових, іміджевого та культурного характеру на території Полтавської області з метою широкого залучення до участі світової спільноти	облдержадміністрації, Полтавська ТПП		
4. Презентаційна діяльність				
4.1	Залучення підприємств до підготовки оновлених рекламно-презентаційних матеріалів Полтавської області з метою їх представлення під час заходів, спрямованих на підвищення міжнародного та інвестиційного іміджу області	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, галузеві структурні підрозділи облдержадміністрації, Полтавська ТПП	Щорічно, до 20 лютого	Не потребує фінансування з обласного бюджету
4.2	Розробка та видання оновлених презентаційних матеріалів Полтавської області (фільм, компакт-диски, буклети, проспекти, тощо), каталогів земельних ділянок несільськогосподарського призначення для реалізації інвестиційних проектів на паперових та електронних носіях; виготовлення мультимедійної презентації Полтавської області (українською та іноземними мовами); придбання сувенірної презентаційної продукції	Замовник: Рада з питань виставкової діяльності при облдержадміністрації; Департамент економічного розвитку облдержадміністрації	За потребою	Кошти обласного бюджету 2014 70000 2015 60000 2016 60000 Усього: 190000 грн.
4.3	Залучення підприємств до створення систематизованої бази даних щодо здійснюваних та запланованих інвестиційних проектів підприємств, організацій та установ Полтавської області	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, галузеві структурні підрозділи облдержадміністрації, Полтавська ТПП, міськвиконкоми, райдержадміністрації	Щорічно до 01 квітня	Не потребує фінансування з обласного бюджету

4.4	Оновлення інформації щодо здійснюваних та запланованих інвестиційних проектів підприємств, організацій та установ Полтавської області та її узагальнення	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, міськвиконкоми, райдержадміністрації	Щоквартально	Не потребує фінансування з обласного бюджету
4.5	Супровід та оновлення сайту «Інвестуйте в Полтавщину»	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації	Щорічно	Кошти обласного бюджету 2014 5000 2015 5000 2016 5000 Усього: 15000 грн.
4.6	Виготовлення та оновлення мобільного презентаційного стенду Полтавської області	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації	За умовами договору на виконання робіт	Кошти обласного бюджету 2014 25000 2015 25000 2016 25000 Усього: 75000 грн.
4.7	Збір інформації про сертифікацію підприємств та установ Полтавської області за міжнародними стандартами якості продукції та системи управління виробництвом та її надання управлінню зовнішніх зносин та зовнішньоекономічної діяльності	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, ДП«Полтавастандартметрологія», галузеві структурні підрозділи облдержадміністрації; Полтавська ТПП	Щопівріччя до 5 числа наступного за звітним півріччям місяця	Не потребує фінансування з обласного бюджету
4.8	Підготовка та затвердження щорічних обсягів фінансування заходів Програми щодо зміцнення міжнародного та інвестиційного іміджу Полтавської області	Рада з питань виставкової діяльності при облдержадміністрації	Щорічно	Не потребує фінансування з обласного бюджету
4.9	Видання, оновлення, виготовлення інформаційно-презентаційних матеріалів	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації	За потребою	Кошти обласного бюджету 2014 5000

	(буклетів, проспектів, банерів тощо) про мережу Центрів надання адміністративних послуг, висвітлення ходу реформ в Полтавській області			2015 5000 2016 5000 Усього: 15000 грн.
4.10	Розробка стратегії розвитку Полтавської області на період до 2020 року	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, Рада ректорів вищих навчальних закладів Полтавського регіону	За потребою	Кошти обласного бюджету 2014 90000 Усього: 90000 грн.
4.11	Проведення презентаційних заходів з представлення потенціалу Полтавської області в Україні та за кордоном, в тому числі на базі закордонних дипломатичних установ в Україні, дипломатичних представництв України за кордоном	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації	За потребою	Кошти обласного бюджету 2014 100000 2015 100000 2016 100000 Усього: 300000 грн.
5. Розвиток міжнародного співробітництва Полтавської області				
5.1	Підготовка та узгодження щорічних планів з виконання міжрегіональних угод	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування, Полтавська ТПП, із залученням громадських організацій	Щорічно до 01 лютого	Не потребує фінансування з обласного бюджету
5.2	Опрацювання питання щодо проведення презентації регіону в країнах-партнерах та інших країнах світу, з якими розвиток зовнішньоекономічної та інвестиційної діяльності є стратегічно необхідним	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, Полтавська ТПП	Щорічно до 1 лютого	Не потребує фінансування з обласного бюджету
5.3	Організаційне забезпечення участі членів офіційних делегацій Полтавської області у міжнародних заходах в межах України та за кордоном	Апарат обласної ради, Апарат облдержадміністрації, Департамент економічного	Щорічно у міру потреби	Кошти обласного бюджету 2014 50000 2015 50000

		розвитку облдержадміністрації		2016	50000
				Усього:	150000 грн.
5.4	Забезпечення офіційних візитів делегацій регіонів-партнерів до області в рамках щорічних заходів з виконання міжрегіональних угод та протокольних заходів під час перебування іноземних делегацій та представників посольств, акредитованих в Україні	Апарат обласної ради, Апарат облдержадміністрації, Розпорядник коштів за статтею: Департамент економічного розвитку облдержадміністрації	Щорічно	Кошти обласного бюджету	
				2014	110000
				2015	110000
				2016	110000
				Усього:	330000
5.5	Забезпечення робочих поїздок прийомів та інших заходів за участю керівництва держави та членів Уряду, депутатів Верховної Ради України та обласної ради	Апарат обласної ради, Апарат облдержадміністрації Розпорядник коштів за статтею: Департамент економічного розвитку облдержадміністрації	Щорічно	Кошти обласного бюджету	
				2014	120000
				2015	120000
				2016	120000
				Усього:	360000 грн.

Загальний обсяг потреби у фінансуванні складає 2135 тис. грн., у тому числі:

2014 рік	–	825 тис. грн.
2015 рік	–	705 тис. грн.
2016 рік	–	705 тис. грн.

КРИТЕРІЇ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Показники	Один. виміру	2013 рік очікуване	2014 рік прогноз	2015 рік прогноз	2016 рік прогноз
Накопичений обсяг прямих іноземних інвестицій	млн.дол.США	1084,2	1230,0	1400,0	1580,0
у % до попереднього року	%	115,0	113,4	113,8	112,9
Обсяг прямих іноземних інвестицій з початку року	млн.дол.США	141,4	145,8	170,0	180,0
Обсяги експорту товарів та послуг	млн.дол.США	3445,8	3549,17	3691,1	3875,7
у % до попереднього року	%	100	103	104	105,6

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОГРАМИ

Цільова Програма підтримки інвестиційної діяльності, зміцнення міжнародного іміджу та розвитку міжнародного співробітництва Полтавської області на 2014 – 2016 роки належить до програм економічного типу, але, зважаючи на різнобічність тематики заходів, вона торкається майже всіх сфер діяльності й може належати до інших типів програм.

Вона визначає терміни та конкретних виконавців запланованих заходів; передбачає щорічне коригування визначених Програмою заходів й обсягів їх фінансування, враховуючи можливі зміни внутрішніх і зовнішніх умов їх реалізації та пропозиції структурних підрозділів обласної державної адміністрації, місцевих органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування.

Виконання Програми дозволить отримати такі результати:

1. Подальший розвиток зовнішніх економічних зв'язків та експортного потенціалу регіону, підвищення інвестиційної привабливості, подальше вдосконалення зовнішньоекономічної діяльності підприємств та організацій області.
2. Підвищення рівня організації презентаційної діяльності.
3. Посилення впливу презентаційної діяльності на науково-технічне та технологічне оновлення власного виробництва, підвищення конкурентоспроможності продукції з Полтавською маркою.
4. Активізація процесу залучення прямих іноземних інвестицій в економіку регіону.
5. Відкриття нових можливостей для громадських організацій та приватних осіб в освітніх, громадських, наукових та інших програмах.

**Директор Департаменту
економічного розвитку облдержадміністрації**

О.Є. Адамович